

aabent med hinanden og med Folket, selv om vi har delte Meninger derom, vi lægger ikke Laag paa. Jeg tror, at den højtærede Minister skulde være ærlig og sige: Vi har ogsaa delte Meninger indenfor det radikale Parti; det kan der være i alle Partier om den Slags saglige Ting. Vi siger det, som det er: Der er store Vanskeligheder med Hensyn til alle disse Spørgsmaal. Der er mange, som holder paa Enmandskredse, og de sagde i sin Tid: Vi tager disse Suppleringsmandater med, thi det er dog Enmandskredssystemet, som bliver det aldeles dominerende, og det kan godt trodse alle Ulemper; men naar vi nu ser, at man føres ind paa, at der ustandseligt skal være frit Spillerum, skal blive flere og flere Suppleringsmandater for hvert Valg, indtil Teoretikerne har naaet deres Maal, at faa hele Landet til en eneste Valgkreds, saa siger vi: Lad os nu standse og se, hvorledes det hele hænger sammen, og lad os overveje og undersøge det. Det samme siger Tilhængerne af Valg i store Kredse. Derfor vil jeg sige, at det, man ønsker, er netop at faa Arbejdet vel tilrettelagt; de andre Hensyn har slet ingen Betydning, saa kan Ministeren sige saa meget, som han sige vil. Jeg føler mig ganske overbevist om, at den sunde Vælgersans her i Landet godt forstaar, hvor vanskeligt hele dette Arbejde ligger; og godt forstaar, at det gælder for Folket om at faa vel gennemarbejdede Systemer indført; den forstaar godt, at de Hensyn, Venstre vil have taget — ligeegyldigt hvor meget man saa siger, at det er Hensynet til Venstres Fordel, der gør sig gældende —, kommer man ikke udenom: en rimelig Fordeling af Mandaterne til sin Tid under Hensyn til hele Befolkningstætheden og alle det praktiske Livs Krav, derunder ogsaa dette, at vi faar sikret Vælgerne, at de faar nogen Repræsentation, hvor de stemmer, og hvor de bor. Det tror jeg ogsaa, man i Virkeligheden i alle Partier skal være interesseret i. Trods al Splid og Uenighed har alle Partier et vist Fællesskab med hinanden i det politiske Liv, og det er, at det politiske Liv, bortset fra det partipolitiske, former sig paa et saa alment sundt Grundlag som muligt; men det vil det kun gøre, naar alle Partier har Mulighed for at blive repræsenteret dér, hvor Stemmerne virkelig falder, og hvor Vælgerne bor.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa ny anbefale den praktiske og gode Tanke, som jeg tillod mig at fremsætte i Lørdags.

Borghjerg: Det var ikke det ærede Medlems (Sigurd Berg) Stemmestyrke, hvori

jeg havde set mere en Bebudelse af Arbejdsnedlæggelse end af Arbejdsvillighed, det var Stemmeklangen; det er Tonen, der gør Musikken. Naar det ærede Medlem advarede mod alt personligt og vilde være med i et politisk Opdragelsesarbejde for at komme bort fra det personlige, er jeg fuldt enig med ham; men jeg maa saa rigtignok anbefale ham, at dette Opdragelsesarbejde som alt godt Opdragelsesarbejde begynder hjemmefra, og naar jeg har fulgt det ærede Medlems Presse i adskillige Aar, har jeg rigtignok ikke faaet en stærk Følelse af, at det var det saglige, der var det overvejende i de talrige Angreb paa Ministrene, bl. a. ogsaa for Taburetklæberi. Naar mit Tilsvær paa et enkelt Punkt blev personligt, var det ud fra den gamle Sætning, at som man raaber i Skoven, faar man Svar. Jeg tror ogsaa, det er pædagogisk sundt. Jeg tror, at hvis man vil bort fra det personlige over til det saglige i dansk Politik — og jeg er enig med det ærede Medlem i det heldige i dette —, vilde det være en daarlige Vej dertil, hvis man gav det ærede Medlems Presse, hans Politikere, fuldkommen Frihed til de kraftigste personlige Insinuationer, men aldrig besvarede dem. Jeg tror, noget saadant maa være gensidigt, hvis det skal blive til noget. Det ærede Medlem havde i sin Tale været meget stærkt personlig og uberettiget personlig, bl. a. paa det Punkt, som han nu omtalte, det, han kaldte Manøvren i Skive. Jeg sagde i mit Svar til ham i Lørdags, at det var ganske uberettiget af ham, thi han maatte vide, fordi det havde været offentligt fremme — og det ærede Medlem følger udmærket godt med i, hvad der staar i den danske Presse —, at der saa langt fra laa en partipolitisk Manøvre i det, der skete i Skive, at man tværtimod fra det radikale Partis Side udfoldede de største Anstrengelser før Valget for at faa det ærede Medlem fra Skive (Hans Nielsen) til at melde sig ind i Partiet. Saaledes er det. Jeg føler mig for øvrigt overbevist om, at hvis det ærede Medlem fra Skive nogen Tid forinden Valget var gaaet ind i det radikale Venstre, vilde man fra hele den Bergske PresSES Side have sagt: Nej, hvilken Partimanøvre! Det er aabenbart, for at det radikale Venstre kan tjene sig nogle flere Tillægsmandater — det var nemlig paa et Tidspunkt, hvor det ikke var godt at forudse, hvordan Valgloven, der første Gang skulde anvendes, vilde virke. Det ærede Medlem fra Skern (Sigurd Berg), som lige stod her og talte mod det personlige og for det saglige, var ingenlunde saglig, han holdt sig ingenlunde til Sagen,